

Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος: ΛΟΓΟΣ ΣΤ΄. Περί διδαχής και νουθεσίας.-Μέρος 3ο

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Άγ. Ιωάννης Χρυσόστομος / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη](#)

Ο μεγαλοφωνότατος Ησαΐας, εις την πόλιν των Ιουδαίων την μητρόπολιν εισελθών την πολυάνθρωπον, τα Ιεροσόλυμα λέγω, εν μέσαις ταις αγοραίς εστώς, του δήμου παντός αυτόν περιεστώτος, βουλόμενος δείξαι, ότι ο μη τοις θείοις προσέχων λογίοις, ουκ έστιν άνθρωπος, εβόα λέγων· Ήλθον, και ουκ ην άνθρωπος· εκάλεσα, και ουκ ην ο υπακουσόμενος. Διά τούτο, επειδή ήλθε και ουκ ην ο άνθρωπος· εκάλεσε και ουκ ην ο υπακουσόμενος, προς τα στοιχεία τρέπει τον λόγον, και φησιν· Άκουε, ουρανε, και ενωτίζου, γη. Εγώ μεν γαρ, φησί, προς ανθρώπους απεστάλην, προς ανθρώπους νουν έχοντας· επειδή δε ούτε λόγον, ούτε αίσθησιν έχουσι, δια τούτο τοις ουκ έχουσιν αίσθησιν στοιχείοις διαλέγομαι, εις κατηγορίαν των αισθήσει τετιμημένων μεν, ου χρωμένων δε τη τιμή. Και ο Ιερεμίας εν μέσω τω πλήθει των Ιουδαίων εστώς εν αυτή τη πόλει, ώσπερ ουδενός παρόντος, ούτως εβόα· Προς τίνα λαλήσω και διαμαρτυρούμαι; Τι λέγεις; τοσούτον πλήθος ορών ερωτάς, προς τίνα λαλήσεις; Ναι, φησί· το πλήθος γαρ τούτο σωμάτων εστί πλήθος ουκ έχόντων ακοάς· Απερίτμητα γαρ τα ώτα αυτών, και ου δύνανται ακούειν. Ει δε τους παρόντας, επειδή μη προσείχον μετά σπουδής τοις λεγομένοις, ουδέ ανθρώπους είναι φασίν οι προφήται· τι αν είποιμεν ημείς περί των ου μόνον ουκ ακρωμένων, αλλ' ουδέ επιβήναι των ιερών τούτων προθύρων ανεχομένων; Ουδέ γαρ, ει τις σώμα ανθρώπου και φωνήν έχοι, ούτος άνθρωπος· αλλ', ει τις ψυχήν ανθρώπου και διάθεσιν έχοι. Οίδα ότι πολλοί αηδώς των περί νουθεσίας ακούουσι λόγων· αλλά τι το κέρδος της σιγής; καν γαρ σιγήσω και μηδέν ενοχλήσω δια ρημάτων, αδύνατον δια της σιγής ταύτης της κολάσεως απαλλάξαι υμάς· αλλά και τουναντίον άπαν εντεύθεν γίνεται· επιτείνεται τα της τιμωρίας, και ουχ υμίν μόνον, αλλά και εμοί προξενεί την κόλασιν η τοιαύτη σιγή. Τις ουν η των ρημάτων χάρις, όταν εις τα έργα μη βοηθή, αλλά και καταβλάπτη; τι το κέρδος ευφράναι λόγω, και λυπήσαι πράγματι; τέρψαι την ακοήν, και κολάσαι την ψυχήν; Διόπερ αναγκαίον ενταύθα λυπείν, ίνα μη την εσχάτην αποδώμεν εκεί τιμωρίαν, και την ανύποιστον υποστησώμεθα κόλασιν. Ου τοίνυν δυσχεραίνειν υπέρ των ειρημένων χρη, αλλ' αποδέχεσθαι και επαινείν. Ει δε τινες ασθενέστερον διάκεινται, και ουκ ανέχονται ταύτης ημών της απολογίας, εκείνο αν είποιμι προς αυτούς, ότι Ουκ εμαυτού νόμους υμίν εξηγούμαι, αλλ' εκ των ουρανών καταβάντα αναγινώσκω γράμματα· και ανάγκη τον ταύτην εμπιστευθέντα την διακονίαν, η πάντα μετά παρρησίας ειπείν τα εγκείμενα, το συμφέρον, αλλά μη το ηδύ πανταχού τοις ακροαταίς εκζητούντα, η την των ακουόντων υπιδόμενον απέχθειαν, και την εαυτού και την εκείνων προέσθαι σωτηρίαν δια της ακαίρου ταύτης χάριτος. Ότι γαρ και τω λέγοντι και τοις ακούουσι σφόδρα επικίνδυνον το των θείων αποκρύπτεσθαι τι νόμων, και ότι φόνων υπεύθυνοι οι διδάσκαλοι κρίνονται, όταν μη πάντα χωρίς υποστολής εξηγώνται του Θεού τα δικαιώματα, Παύλον υμίν και τούτων páλιν παρέξομαι μάρτυρα. Διά γαρ τούτο συνεχώς υπέρ

απάντων επί την αγίαν εκεί 63.614 νην καταφεύγω ψυχήν, ότι χρησμοί τινες εισί θείοι νόμοι τα Παύλου ρήματα· ου γαρ Παύλός εστιν ο λαλών, αλλά Χριστός ο την εκείνου ψυχήν κινών· δι' εκείνου γαρ φθέγγεται πάντα, άπερ εκείνος είπεν. Τι τοίνυν φησί; Καθαρός ειμι εγώ από του αίματος πάντων. Διά τι; Ου γαρ υπεστειλάμην του μη αναγγείλαι υμίν πάσαν την βουλήν του Θεού. Ως, ει υπεστείλατο του μη αναγγείλαι, ουκ ην καθαρός εκ του αίματος, αλλ' ως ανδροφόνος εκρίνετο· και μάλα εικότως. Ο μεν γαρ ανδροφόνος το σώμα αναιρεί μόνον, και τω παρόντι παραδίδωσι θανάτω· ο δε προς χάριν δημηγορών, και ραθυμοτέρους ποιών τους ακροατάς, την ψυχήν απόλλυσι, και προς αθανάτους παραπέμπει κολάσεις και τιμωρίας. Τις ουν ούτως ωμός και απάνθρωπος και ασυμπαθής, ως εγκαλείν τω λέγοντι και διαλεγομένω περί της του Θεού συνεχώς οργής. τοσαύτην κόλασιν υφίστασθαι μέλλοντι, ει σιγήσειεν; Ει μεν γαρ εγώ σιγήσας απέκρυπτον τη σιγή τα αμαρτήματα, καλώς εδυσχέρανεν έκαστος, και ηγανάκτει δικαίως, μη σιγώντος εμού· ει δε και ημών σιγώντων νυν, ανάγκη πάντως εκεί φανήναι τα πλημμελήματα, τι το όφελος από της σιγής γένοιτ' αν; Ο προς το συμφέρον των ακουόντων ορών, καν εγκωμιάζη αυτόν, ου μόνον ουκ εγκαλείσθαι άξιος, αλλά και στεφανούσθαι· καν σιγά, τότε εγκαλείσθαι.

Επει και ο Δαυίδ, ει εσίγησεν επί του Γολιάθ, ουκ αν είασαν αυτόν εξελθείν εις την παράταξιν, ουδέ το λαμπρόν εκείνο στήσαι τρόπαιον. Διά τούτο και ήδη διελέχθην υμίν πολλάκις, και νυν προλέγω, ουκέτι παραινών, αλλ' επιτάττων και παραγγέλλων· ο βουλόμενος ακουέτω, ο δε μη βουλόμενος, απειθείτω· ότι αν επιμείνητε τοις παρ' υμών γινομένοις κακοίς, ουκ ανέξομαι, ουδέ δέξομαι υμάς, ουδέ αφήσω των ουδών επιβήναι τούτων. Τι γαρ μοι δει πλήθους νοσοούντων; Δώδεκα ήσαν οι μαθηταί, και άκουσον τι φησιν ο Χριστός προς αυτούς· Μη και υμείς θέλετε υπάγειν; Αν γαρ δι' όλου κολακεύωμεν, πότε ανακτησόμεθα, πότε ωφελήσομεν; Αλλ' εισί, φησίν, αιρέσεις πολλάί, και μετατίθενται. Ψυχρός ούτος ο λόγος· Κρείσσω εις ποιών το θέλημα Κυρίου, η μυρίοι παράνομοι. Επει και συ τι βούλει, ειπέ μοι, μυρίους δραπέτας έχειν και κλέπτας οικέτας, η ένα εύνουν; Ο βουλόμενος αποπηδάτω, ουκ ανέχομαι ουδενός. Ταύτα τα ρήματα τα πάντα διέφθειρεν· ίνα απέλθη, φησί, και μετατεθή προς ετέραν αίρεσιν Ασθενής εστι, συγκατάβηθι. Μεχρι τίνος; μέχρι πότε; άπαξ και δις και τρις; μη διαπαντός; Ιδού παρεγγυώ páλιν και διαμαρτύρομαι κατά τον μακάριον Παύλον, ότι, Αν έλθω εις το páλιν, ου φείσομαι. Και όταν μέλλω κρίνεσθαι επί του βήματος του Χριστού, μακράν και υμείς στήσεσθε και η παρ' υμών χάρις, εμού τας ευθύνας παρέχοντος. Ωστε συμφέρει δάκνεσθαι δια της των ρημάτων αληθοδόνος τους αμαρτάνοντας, ίνα της δια των πραγμάτων αισχύνης απαλλαγώσιν. Οίδα ότι πάντες εσμέν εν επιτιμίοις, και ότι ουδείς καυχήσεται αγνήν έχειν την καρδίαν· αλλ' ου τούτό εστι το δεινόν, ότι αγνήν καρδίαν ουκ έχομεν, αλλ' ότι τοιαύτην

μη έχοντες, ουδέ τω δυναμένω ποιήσαι ταυ 63.615 την αγνήν προσερχόμεθα. Οίδα ότι δάκνει τα ρήματα· αλλά τι πάθω; ει μη πικρά επιθώμεν τα φάρμακα, τα τραύματα ουκ αφαιρεθήσεται· αν πικρά επιθώμεν, υμείς την οδύνην ου φέρετε. Στενά μοι πάντοθεν. Πλην αλλά αναγκαίον ανασχείν την χείρα λοιπόν· και γαρ ικανά τα ειρημένα προς διόρθωσιν των προσεχόντων. Αν δε αδιόρθωτοι μείνωμεν, εις αυτάς τας του κριτού παραδοθησόμεθα χείρας· ίστε δε πάντως, ως φοβερόν το εμπεσείν εις χείρας Θεού ζώντος. Και γαρ ο μηδέν κατωρθωκώς όλως ραθυμεί και αναπίπτει ταχέως· ο δε συνειδώς εαυτώ, ότι μίαν γουν εντολήν επλήρωσέ τινα, εύελπις από ταύτης γενόμενος, μετά πλείονος σπουδής επί τας λοιπάς βαδιείται πάλιν· είτα ετέραν προσλαβών εφ' ετέραν αποστήσεται. Ει γαρ επί των χρημάτων όσωπερ αν τις πλείονα περιβάληται, τοσούτω πλειόνων εφίεται· πολλώ μάλλον επί των πνευματικών κατορθωμάτων τούτο συμβαίνον ίδοι τις αν.

Διά τούτο δέομαι και αντιβολώ, τούτων μου των ρημάτων μη κατά την παρούσαν ημέραν μέμνησθε μόνον, αλλά και επί της οικίας και επί της αγοράς, και όπουπερ αν διατρίβητε. Είθε μοι δυνατόν ην υμίν αεί συγγίνεσθαι, και ουκ αν μοι της μακράς ταύτης εδέησε κατηγορίας· νυν δε, επειδή τούτο ουκ ένι, αντ' εμού των εμών μέμνησθε ρημάτων· και επί τραπέζης καθήμενοι, επεισιέναι με νομίζετε και παρεστάναι, και ταύτα ενηχείν, άπερ ενταύθα λέγω νυν. Και όπουπερ αν περί εμού λόγος γένηται υμίν, αντί πάντων ταύτης μέμνησθε της εντολής· και ταύτην μοι της περί υμάς αγάπης απόδοτε την αμοιβήν. Και τούτο δε παραινούμεν, ου τοις κακώς μόνον λέγουσιν, αλλά και τοις ακούουσι διαλεγομένων ετέρων, τας ακοάς αποφράττειν, και τον προφήτην μιμείσθαι τον λέγοντα· Τον καταλαλούντα λάθρα τον πλησίον αυτού, τούτον εξεδίωκον. Και ειπέ προς τον κατηγορούντα. Ει είχες επαινέσαι τινά και εγκωμιάσαι, ήνοιξα αν τας ακοάς, και εδεξάμην τον λόγον· αν δε κακώς θέλης ειπείν, αποφράττω την είσοδον τοις ρήμασιν· ου γαρ ανέχομαι κόπρον και βόρβορον δέχεσθαι. Τι γαρ μοι κέρδος μαθείν ότι πονηρός ο δείνα; Μεγιστον μεν ουν 63.616 από τούτου βλάβος και εσχάτη ζημία. Ποίαν γαρ έξομεν απολογίαν η συγγνώμην, όταν τα ημέτερα μηδέ εις νουν λαμβάνοντες, ούτω τα αλλότρια πολυπραγμονώμεν και περιεργαζώμεθα; Βελτιον γαρ αγνοείν καλώς, η μανθάνειν κακώς. Ο μεν γαρ ουκ ειδώς την αιτίαν, ταχέως επί την εύλογον ήξει· ο δε, επειδή την ούσαν ουκ οίδε, την ουκ ούσαν πλάττων, ου δυνήσεται την ούσαν ραδίως δέξασθαι· αλλά δει πλείονος αυτώ και πόνου και ιδρώτος, ώστε το πρότερον ανελείν. Και ει τινα ίδης σκεύη κατασκευάσαντα ιερά, η άλλον τινά εκκλησίας κόσμον περί τοίχους και έδαφος, μη κέλευε πραθήναι η ανατραπήναι το γινόμενον, ίνα μη πηρώσης αυτού την προθυμίαν· αν δε πριν η κατασκευάσαι τις έρηται, κέλευε δοθήναι πτωχοίς. Καταφρόνει δε και των του βίου τερπνών ως ου μενόντων, και των λυπηρών ως ου βλαπτόντων. Ως γαρ οι επ' αλλοτρία διατρίβοντες πάντα ποιούσι και

πραγματεύονται προς την επί την πατρίδα κατάστασιν, και καθ' εκάστην επείγονται την ημέραν, την ενεγκούσαν ιδείν· ούτω και ο των μελλόντων ερών, ούτε τοις λυπηροίς παρούσι ταπεινωθήσεται, ούτε τοις χρηστοίς επαρθήσεται, αλλ' εκάτερα παραδραμείται, καθάπερ οδόν βαδίζων. Ούτω τοίνυν και ημάς διακείσθαι χρη, καν ολίγα έτη ζήσωμεν ενταύθα, πολλά νομίζειν αυτά τη επιθυμία των μελλόντων. Ταύτα δε λέγω, ου της παρούσης ζωής κατηγορών· μη γένοιτο· και γαρ και τούτο έργον Θεού· αλλά προς τον έρωτα των μελλόντων υμάς αλείφων, ώστε μη εμφιλοχωρείν τοις παρούσι, μηδέ προσηλώσθαι τω σώματι, μηδέ κατά τους μικροψύχους των πολλών διακείσθαι, οι καν μυρία ζήσωσιν έτη, ολίγα ταύτα είναιί φασιν· ων τι γένοιτ' αν αλογώτερον; ει ουρανού προκειμένου, και των εν τοις ουρανοίς αγαθών, α μήτε οφθαλμός είδε, μήτε ους ήκουσε, προς τας σκιας κεχήνασι· και τον εύριπον του παρόντος διαπεράν ου βούλονται βίου, κύμασι διηνεκέσι και χειμώνι και ναυαγίοις εγκαλινδούμενοι. Αλλ' ουχ ο Παύλος ούτως, αλλ' έσπευδε και ηπειέγετο· και εν αυτόν κατείχε μόνον, η των ανθρώπων σωτηρία, και το μη της βασιλείας του Θεού αυτούς εκπεσείν. Ης γένοιτο πάντας ημάς επιτυχείν, χάριτι και φιλανθρωπία του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, ω η δόξα εις τους αιώνας των αιώνων.

Αμήν.

Πηγή: paterikiorthodoxia.com